

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XX.

DE HIRUNDINE.

IN omnibus fere regionibus Hirundines reperiuntur: tamen nec recta Thebarum, quia sæpissime captæ subire, nec Bizæ in Thracia propter scelera Terrei inveniri autor est *Plinius*. Frigoris sunt impatientissima. Hinc *Claudius*:

Vel qualu gelidu pluma labente pruini

Arboru immoriur trunco brumali Hirundo.

Vbi autem tempore hyemis degant, varie describitur. Certum videtur, in arborum cavis sese suo calore glomeratim invicem adhærentes fovere. In septentrionalibus autem plagis, ubi præ frigore homines emoriuntur, in aquis residere, *Olaus Magnus Episcopus Upsalensis*, relinquit. Etsi multarum, ait, naturalium rerum scriptores memoriæ prodiderunt, hirundines mutare stationes, hoc est, exurgente hyeme repetere terras calidiores: attamen in septentrionalibus sæpius casu piscatoris extrahuntur hirundines, in modum conglomeratæ massæ, quæ ore ad os, alâ ad alam, pede ad pedem, post principium autumnii sese inter cannas descensuræ, colligarunt, &c. Massæ autem illa extracta, atque in æstuaria portata, caloris accessu hirundines resolutæ, volare quidem incipiunt, sed exiguo tempore durant, quia immatura acceleratione non liberæ, sed captivæ sunt reductæ. Ingentem illarum industriam *Ægyptus* ostendit. In *Heracliotico* enim *Ægypti* ostio, usque adeo molem continuatione nidorum vaganti Nilo inexpugnabilem opponunt stadii unius spacio, ut id humano opere perfici, vix possit credatur. *Plinius*. In eadem *Ægypto* juxta oppidum *Copton*, insulam esse ajunt *Isidi* sacram, quam ne laceret annisidem, muniunt opere, incipientibus vernis diebus, palea & stramento ostium ejus firmantes, continuatis per triduum noctibus, tanto labore, ut multas in opere emori constet. Pulli earum cæci nascuntur.

scuntur, si Philosopho & Plinio credimus; ubi vero tardius visum recipiunt herba admota, Chelidonium quidam appellant, ei restituntur. Coitus eis mirus. Nam cum cæteræ à majoribus conscendantur, Hirundines contratio miscentur modo. *Gesner.* Corda earum augere memorem, si cum cinnamomo, & his quas elephanginas species nominant, sumantur, ex *Hieronimo Montuo Medico Præstantissimo*, audivisse se refert *Jacobus Olivarius*. Hinc *Johannes Vrcinus*.

----- Cor mandito amomis
Commixtum, ingenii vis tibi major erit.

C A P U T XXI.
DE HALIÆTO, IBIDE,
& LOXIA.

EX *Haliætis*, seu aquilis marinis, quidam dicuntur habere unum pedem aquilinum & aduncum, planum alterum anseris instar, eo ad natandum uti. Adipem etiam pretiosum in cauda continere, per aëra volare, & in eo veluti pendere, tum adipis aliquid in aquam immittere, à quo in pisces stupor, ut supini vertantur, & illorum captura, refertur à nonnullis. *Ibis* avis est *Ægypto* tam propitia, ut extra non vivat. Simul ac nata est, si perpendatur, duas ponderat drachmas. *Plutarch. de avib. l. 4. c. 9.* Majus illi cor quàm ut proportione respondeat, intestinum nonaginta sex cubitorum, idque in Lunæ defectione comprimi, donec aucto splendore augetur, refertur *Gaudenius Merula*. Cum Arabicæ paludes pennacorum angustium mittunt examina, quorum tam citum virus est, ut morsum, antè mors quàm dolor insequatur, sagacitate quædam ad hoc velut excitatæ, in procinctum eunt universæ, & priusquam terminos proprios malum vastat, in aëre occurrant catervis pestilentibus. *Marcell. loxias* ratione rostri nullam cum aliis avibus similitudinem gerit. Hinc putatur *Aristoteli* incognita. Rubere solet pectore, collo & ventre, sed hyeme mutat